

Minnesanteckningar SIKO höstseminarium 091118

Närvarande:

Björn Cederwall	Mellanskärgårdens Intresseförening
Monica Pettersson	Värmdö kommun
Lars-Erik Alversjö	Värmdö kommun
Anne Forslund	Runmarö, Skärgårdsbryggan
Bisse Alm	Visit Skärgården
Anne-Marie Flood	Arbetsmiljöforum
Anna Lundin	Mellanskärgårdens Intresseförening
Lars Olsson	Ornö Skärgårds Intresseförening
Margaretha Stenbock von Rosen	Ornö Sjötrafik
Erik Josephsson	Haninge kommun
Gunilla Lauthers	Vänsterpartiet
Urban Ryadal	Regionala Skärgårdsrådet/WÅAB
Anders Unosson	Skärgårdsstiftelsen
Christina Funhammar	Österåkers kommun
Per Oskar Eriksson	Ingmarsö
Pia Södergren	Harö
Jonas Nilsson	Värmdömoderaterna
Barbro Nordstedt	Blidö Frötuna Skärgårdsförening
Roger Karlsson	Blidö Frötuna Skärgårdsförening
Camilla Strandman	SLL – miljöpartiet
Gunilla Söderqvist	Nämdö Hembygdsförening
Arne Griphult	Östra Lagnö Byalag
Karin Johansson	Ingmarsö
Anette Övergärde Klang	Ingmarsö företagarförening
Håkan Hedberg	Blidö Turism och Fritid
Erik Westerlund	Arholma skärgårdsförening
Lasse Söderman	Tidningen Skärgården
Lotta Ljungberg	Företagarna Skärgården
Anngret Andersson	Företagarna Skärgården
Bo Ohlsson	Södertälje kommun
Tommy Söderblom	?
Staffan Holmberg	Haninge kommun
Lars Godberg	Föreningen Rindöborna
Jan-Evert Jäderlund	Föreningen Rindöborna
Kåre Hagman	Södra Skärgårdens Intresseförening
Berit Karlsson	Södra Skärgårdens Intresseförening
Margareta Bernhardsson	Socialdemokraterna
Peter Häggberg	Norrtälje kommun
Kjell Jansson	Norrtälje kommun
Gustav Andersson	SLL, regionala skärgårdsrådet
Agneta Österman	SIKO au/Möja
Jan Olsén	SIKO au/Runmarö
Per Frideen	SIKO au/Ornö
Johan Bohman	SIKO au/Tynningö

SOS - SAMORDNING OCH SNABBHET

SIKO:s traditionella höstmöte fick år 2009 en ny inramning då det hölls som ett samarrangemang med det nybildade regionala skärgårdsrådet som ett heldagsseminarium i Vaxholm. Under förmiddagen var SIKO värd och efter lunch stod Gustav Andersson, ordförande i regionala skärgårdsrådet för värdskapet. Såväl för- som eftermiddagsprogrammet var öppet för alla intresserade och mötet var välbesökt hela dagen.

Per Frideen SIKO:s ordförande hälsade alla välkomna och därefter hölls en en tyst minut för skärgårdsprofilen Tobjörn Wileen som nyligen gått bort.

Gustav Andersson, ordförande i regionala skärgårdsrådet (landstinget) gick därefter kort igenom förutsättningarna för dagens möte med samarrangemang mellan det regionala skärgårdsrådet och SIKO.

Nedanstående minnesanteckningar kompletterar det bildspel som visades samtidigt och som bifogas detta dokument. Underlaget går även att hämta på www.siko.org.se

Försvarets mark

SIKO:s vice ordförande Jan Olsén redovisade fakta kring försvarets anläggningar i skärgården. Det är Fortifikationsverket (FortV) som äger marken och Försvaret hyr av dem. Hyrorna är mycket höga. Det handlar om 10% av skärgårdens yta. Arbetet med att hitta former för sambruk har pågått aktivt sedan 2004 då en utredning gjordes åt försvaret. Goda exempel på civil användning av f.d militära anläggningar är Arholma Nord och Siaröfortet. Stabbo är ett pågående utvärderingsprojekt där Skärgårdsstiftelsen hyr 3 månader/år och har förhandlat ner hyresnivån. Lådna Lårn är just nu högaktuellt och de pågående rivningarna har uppmärksammats ibland annat regionala TV-nyheter /ABC-nytt. Försvaret har ändrat sin argumentation för rivning flera gånger och påstår att dialog förts medialt och inte med berörda. I själva verket har det varit en lång process:

- Vid SIKO höstmöte 2004 togs ärendet om Lådna Lårn upp direkt med Amf1 som deltog på mötet.
- FortV deltog på Länsstyrelsens skärgårdsråd 2006 som hölls på Lådna Lårn under ledning av landshövding Mats Hellström.
- Statssekreterare Håkan Jevrell på försvarsdepartementet har blivit uppvaktad såväl 2007 som 2008.
- Nuvarande landshövding Per Unckel har engagerat sig i ärendet. Trots detta river man nu anläggningarna trots stort intresse att använda dem för samhällsbyggnadsändamål. Finns det en rädsla att låta civilister nyttja marken?
- Mötet lyfter fram ett exempel där överenskommelser gjorts på kommunal nivå men där ärendet sedan stoppats på staben. Olika intressen drar åt olika håll.
- Korsöanläggningen högtintressant för sambruk – arbetet med att hitta former för detta måste fortsätta.
- Fortifikationsverket är nu på landshövding Per Unckels initiativ inbjudet till ett möte med regionala skärgårdsrådets exekutivkommitte för att diskutera sambruksfrågorna.

Bostäder

Genomgång av demografi och prisbild samt läget på olika öar. Arbetskraftsbrist. Bostadstillgång och prisnivå hindrar utflyttning på flera håll. Blidö redovisar privatprojekt. Kommunen håller på med VA, Enligt Kjell Jansson blir det "vatten i kranarna till midsommar". Både villor och lägenheter kommer att byggas. Flexibilitet mellan hyresrätt och bostadsrätt behövs. Ingmarsöprojektet var först men gick i konkurs och är nu bostadsrättsförening. Alla hus där är dock bebodda och många är det året runt.

Värmdö kommun har en segdragen planprocess av olika skäl. Vissa bostadsprojekt har pågått i 15-20 år utan att några beslut tagits eller byggnation påbörjats. Positivt exempel finns dock på Sandhamn där KSSS tagit initiativ till stort byggprojekt och detaljplan är antagen. Monica Pettersson (vice ordf kommunstyrelsen) säger att kommunen gärna använder sin mark till tomträtter. Permanentboendekravet kan skrivas in i avtalen. Modellen finns och fungerar på en del öar redan.

Kommunikationer

Arbetsmarknaden i skärgården är förändrad. Behov att åka mellan öar ökar för både yrkesverksamma och ungdomar. Lokala linjer kan komplettera. Uthållighet behövs – folk åker inte särskilt ofta på helt nya linjer. Camilla Strandman föreslår en webbsida för "samåkning" mellan olika destinationer. Utnyttja ny teknik för nya lösningar.

Alla länkar behövs

Avslutningsvis konstaterades att skärgårdskedjan behöver alla sina länkar om hjulen ska kunna fortsätta snurra.

Lunch avåts på Sandhamns hotell och därefter fortsatte dagen i regi av Regionala Skärgårdsrådet som hade näringslivsfrågorna som huvudpunkt. Landstinget gör separata minnesanteckningar från sin del av mötet. Även dessa kommer att göras tillgängliga på SIKO:s hemsida när de är klara.

Vid pennan
Agneta Österman